

BØRNETEATERAVISEN.DK

børneteateravisen.dk

Et entusiastisk menneske

Foreningen af Danske Sceneinstruktører uddelte 5. maj deres Hæderspris for 2009 til skuespiller, dukkemager, instruktør og kunstnerisk leder Katrine Karlsen fra teater- og kunstproduktionsforeningen Graense-Loes. Børneteateravisen.dk har benyttet anledningen til at stille prismodtageren nogle spørgsmål om hendes kunstneriske virke.

Af: Søren K. Kløft

Danske Sceneinstruktører benyttede i aftes premieren på Graense-Loes' nye forestilling, 'Undertiden lever man' på Københavns Musikteater til at tildele skuespiller, dukkemager m.v. Katrine Karlsen deres hæderspris. Prisen er blevet uddelt siden 2006 til 'et teater eller en kunstner, der har beriget scenekunstens magi og fortælling – gennem brugen af figurer/animationer, og/eller tværæstetiske, visuelle udtryksformer'.

Udover æren fulgte der 10.000 kr. og pæne ord samt klapsalver fra det fremmødte premierepublikum.

Glad for skulderklap

- Du har modtaget Danske Sceneinstruktørers Hæderspris for – som det bl.a. hedder i motiveringen – dit 'grænsebrydende brug af figurer, teknologi og tilskuerinddragelse'. Hvad betyder det for dig at modtage sådan en pris? Forpligter det? Og tror du, at det bliver nemmere at få dine projekter set og gennemført efter dette?

Katrine Karlsen: »På det tidspunkt, hvor jeg fik at vide, at jeg skulle modtage prisen, var jeg meget slidt og overvejede faktisk, om jeg overhovedet skulle lave teater mere. Så jeg blev meget overrasket, fortumlet og forvirret. Men jeg blev også glad for, at der var nogen, der havde set mit arbejde som noget, der var værd at fremhæve; som noget der skubber teatret videre. Det at modtage en hæderspris kan lyde lidt som om, at man er ved at færdiggøre et livsværk. Men jeg opfatter prisen som et anerkendende skulderklap, der signalerer, at jeg er ved at skabe en kunstnerisk retning, som er inspirerende, og som har betydning for både opfattelsen af at skabe og opleve teater.«

»Måske har jeg følt et pres i forbindelse med, at prisen gives til en premiere. At være i et produktionsforløb er for mig en meget skiftende sindstilstand mellem forvirring og overmod, og selvfølgelig gav det mig nogle tanker om andres forventninger til den kommende forestilling, og at den skulle leve op til et bestemt kvalitetsmæssigt niveau, som sådan en pris nødvendigvis må signalere. Men primært ser jeg prisen som en anerkendelse af mit

Lys, lyd, dukker og performance: Katrine Karlsen sætter tingene sammen på sin helt egen måde. Her i en tidligere forestilling, 'Fucking Alene'. Foto: Søren K. Kløft

FAKTA

Motiveringen til den aktuelle hædersprismodtager lyder bl.a.:

'Katrine er en kunstner, der til fulde opfylder det at have beriget scenekunstens magi og fortælling. Hendes grænsebrydende brug af figurer, teknologi og tilskuerinddragelse har også formået at række udover den gammeldags og ukorrekte kategorisering af at teater-med-dukker er for børn. (...) Katrine (har) på uhyre kort tid (...) gjort sig bemærket som en markant eksponent for et paradigmeskifte i den hjemlige scenekunst...'

Katrine Karlsen (f. 1975) har i børne-(og ungdoms-)teaterkredse gjort sig bemærket med forestillinger som 'Supermøgprinsessen' (2005), 'Fucking Alene' (2006), 'Læ-re-streg-er' (2008) og nu senest 'Under tiden lever man' (2010).

Uddannelsesmæssigt har hun været omkring dukkemageruddannelsen på Thy Teater og Akademi for Scenekunst i Norge. Hun har desuden læst hos bl.a. Prof. Konstanza K. Lorenz i Berlin.

Læs mere på: www.graense-loes.dk

igangværende arbejde, og generelt forpligter den mig til at blive ved med at skabe. Jeg betragter prisen som en gulerod, der kan medvirke til at forhindre en kunstnerisk stilstand i mig selv.«

»Selvfølgelig skærper det opmærksomheden omkring både Graense-Loes og mig selv at få sådan en pris, som forhåbentlig også kan øge synligheden for børne- og ungdomsteaterområdet. Det er jo en slags kvalitetsstempel, som kan skabe synlighed udover mit eget umiddelbare miljø. Det er nok ikke sikkert, at prisen gør det nemmere at realisere fremtidige projekter, for heldigvis er jeg da ganske godt i gang. «

Økonomisk set gør det nok heller ikke den store forskel i forhold mine muligheder for at få støtte til mine projekter. Men det kvalitetsstempel, som prisen repræsenterer, håber jeg da kan sætte et anderledes fokus på Graense-Loes' arbejde, og dette kan måske så igen lokke folk til, som ellers ikke ville have bemærket os.«

Personlige kompromiser

- *For fem år siden stod du som nystartet og understøttet teater på scenen som 'Supermøgprinsessen'. Scenografien udgjordes stort set af en papkasse og din laptop. Eneste scenelys var en akvarielampe og en havelampe. Siden fik du som Graense-Loes støtte og producerede multimedieforestillingen 'Fucking Alene', som fik ganske meget opmærksomhed i teatermiljøet. Den er tilmed blevet vist i udlandet – bl.a. i Shanghai. Senest har du sammen med Sissel Romme Christensen, med hvem du igennem årene altid har kørt et kunstnerisk parløb, skabt den kulsorte komedie 'Læ-re-streg-er', og nu er der premiere på 'Under tiden lever man', som du selv betegner som 'punkpoetisk teater'. Umiddelbart ligner det jo en succeshistorie. Men hvis du selv skal se lidt tilbage på de seneste fem år, hvordan vil du så beskrive dem? Har du f.eks. opnået det, du ville? Har du mødt meget modstand? Har du indgået kompromisser for at opnå det, du havde sat dig for?*

Katrine Karlsen: »Kunstnerisk set synes jeg absolut, at jeg har oplevet og opnået det, jeg ville; og mere end hvad jeg oprindeligt havde forestillet mig. Jeg har en erindring om, at der har været en del modstand, men det har jeg absolut lagt fra mig nu. Det er jo ikke kun negativt, når man møder modstand. Når man er nyuddannet og – som jeg kommer hjem fra udlandet, hvor jeg havde læst på Akademi for Scenekunst i Norge – så kommer man hjem med armene i vejret og håber naivt, at man kan lave teaterrevolution.«

»Med 'Supermøgprinsessen' var jeg godt klar over, at forestillingen skilte sig væsentligt ud fra de andre ungdomsteaterforestillinger. Og der var jeg faktisk ret tilfreds med bare at sælge et par forestillinger. Men da vi tog beslutningen om at satse på Graense-Loes, var jeg meget forundret over, at vi mødte modstand fra opkøberne. De oplevede vores projekter som provokerende og turde ikke købe dem. Det føltes ind imellem lidt svært, for hvis man gerne vil identificere sig selv som turneteater, så skal der jo også et vist antal solgte forestillinger til for at opretholde den identitet.«

»Men når dét er sagt, så skal det også understreges, at vi altid har oplevet stor opbakning fra kolleger og andre teaterinteresserede. Man kan sige, at de største kompromisser har været dem, jeg har indgået i forhold til mig selv – både tidsmæssigt og personligt. Deri ligger også, at jeg har indset, at vi i Graense-Loes i højere grad har måttet arbejde meget mere med formidlingen og salget af vores forestillinger, end jeg oprindeligt havde forestillet mig.«

»Men rent kunstnerisk har jeg ikke oplevet, at jeg skulle indgå nogle nævneværdige kompromiser. Det er vigtigt for mig at kunne opretholde en integritet som kunstner. At kunne stole på mine egne overbevisninger, ellers kunne jeg jo ligeså godt lave alt muligt andet. Vi har valgt at holde fast i vores kunstneriske overbevisning og syn på, hvad der skal til for, at vi kan lave godt teater. Men vi har også måttet arbejde med at gøre os forståelige overfor opkøberne. De skal jo helst føle, at det er relativt ufarligt at investere i vores forestillinger.«

Optimalt engagement

- *Indtil for nylig har du været meget engageret i Uafhængige Scenekunstnere (US), som er en forening, der fungerer som politisk talerør for den frie scenekunst. Foreningens erklærede formål er bl.a. at forbedre produktionsvilkårene for det, som US kalder 'den risikovillige scenekunst'. Sidste år forlod du både din bestyrelsespost og posten som næstordførende i US. Hvad skyldes det? Føler du dig ikke som en del af den risikovillige scenekunst mere?*

Katrine Karlsen: »Primært forlod jeg bestyrelsesposten, fordi jeg havde siddet der siden den stiftende generalforsamling, altså i 3 1/2 år. Jeg havde lyst til at koncentrere mig om mit eget kunstneriske arbejde igen. Jeg trængte til atter at få tæt kontakt med mit eget fag; at komme indtil kernen af hvad det egentlig var, jeg arbejdede for, hvilket jo netop er den risikovillige scenekunst og de produktionsvilkår, den arbejder under.«

»Jeg er et ret begejstret og entusiastisk menneske, der let kan komme til at tage for mange opgaver på mig, og jeg blev nødt til at lave nogle prioriteringer i forhold til mit kunstneriske arbejde og mit privatliv, såvel som for at sikre at bestyrelsen forblev effektivt arbejdsom. I løbet af foreningens korte levetid har vi formået at synliggøre vores område meget og været med til at forandre mange af vilkårene for den uafhængige scenekunst. Det er jeg stolt

over. Men for at det politiske bestyrelsesarbejde skal vedblive med at være dynamisk og fremadrettet, er det absolut også vigtigt at udskifte bestyrelsen en gang imellem for at sikre optimalt engagement.«

Vigtig med ny inspiration

- Umiddelbart ser det ud til, at rigtig meget af dit hjerteblod investeres i Graense-Loes, men samtidig dukker dit navn også op i andre sammenhænge – f.eks. som dukkemager på Aarhus Teaters kæmpe-projekt 'Det Gyldne Kompas' sidste år og på de skrå brædder som Kamomilla i BellevueTeatrets populære og evigt tilbagevendende 'Folk og røvere i Kardemommeby'. Hvor vil vi se dig i de kommende år? Vil du sprede dig over endnu mere? Eller vil du koncentrere din energi omkring dine egne – eller helt andre? – projekter?

Katrine Karlsen: »Jeg trives rigtig godt med at arbejde med forskelligartede projekter og ideer; på den måde bliver jeg konstant stimuleret. Derfor vil jeg også fremover arbejde med andre projekter end Graense-Loes. Sissel og jeg har en intern aftale om, at det er vigtigt, vi ikke gror så meget sammen, at vi også går i stå sammen. Vi vil også gerne inspireres udefra, både fordi det kan bringe os videre som enkeltpersoner, men også fordi at Graense-Loes kan hente inspiration fra andre kilder.«

»Selvfølgelig ligger hjerteblodet i vores teater, fordi her kan vi undersøge vores ideer og udføre scenekunstneriske eksperimenter. Vi kan realisere vores egne projekter samt afprøve vores tanker og metoder. Vores målsætning i Graense-Loes er at afsøge teater-genren uhindret, og det kan vi naturligvis bedst gøre uafhængigt af fastlagte traditioner og genrer.«

Next Generation

- I perioden 2008-11 repræsenterer du Danmark i det internationale børneteater-netværk ASSITEJ's integrationsprojekt Next Generation, som er et internationalt netværk for unge, markante teaterledere fra 18 lande. Hvad betyder det for dig at være en del af dette projekt? Hvad har du fået ud af det indtil nu? Og hvad tror du personligt, det betyder for dansk børneteater, at ASSITEJ's verdenskongres i 2011 finder sted i hhv. København og Malmø?

Katrine Karlsen: »Netværket og indsigten har betydet meget. Det er både berigende og oplysende at opleve, hvad de nationale teatertraditioner betyder for et værk, og hvordan produktionsvilkårene er i udlandet. Endvidere har det givet mig god mulighed for erfarings- og meningsudveksling. Det har styrket identitetsdannelsen i Graense-Loes og skærpet min opfattelse af mig selv som scenekunstner og teaterleder. Det har tvunget mig til at definere mine egne visioner – hvad er det, jeg vil, kan og skal som scenekunstner?«

»Helt konkret har det styrket og åbnet nogle netværk og selvfølgelig givet mig en indsigt i organisationen ASSITEJ og dennes muligheder, men desværre også mangel på samme. Det er jo en stor gammel traditionsrig organisation, som tager hensyn til en masse medlemmer med usandsynligt mange forskellige vinkler på hvad børne- og ungdomsteatret skal i dag. Det vigtigste er dog, at ASSITEJ ikke promoverer en bestemt teatergenre eller stil, men at det grundlæggende handler om at formidle forskelligartede kvalitative eksempler på teater til børn og unge.«

»Angående verdenskongressen, der afholdes i København og Malmø i 2011, så er dansk børne- og ungdomsteater i forvejen berømmet, så vi synliggør jo nok ikke et overset guldkorn i den forbindelse. Dansk børne- og ungdomsteater er allerede i forvejen stemplet som værende af høj kvalitet set fra udlandet. Som jeg forstår det, så vil der på verdenskongressen primært blive vist udenlandske forestillinger. De danske og svenske forestillinger bliver kun en mindre del af arrangementet. På dén baggrund er det derfor vigtigt for mig at se, hvorvidt den til lejligheden sammensatte udvælgelseskomité vil være i stand til at kuratere festivalens forestillinger på et tilstrækkeligt højt niveau, så vi kan holde gang i – eller snarere – få gang i en konstruktiv diskussion om, hvad scenekunstens rolle er i dag.«